

Erasmus Montanus

Målgruppe: 9.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Erasmus Montanus

Beskrivelse

Komedien handler om den unge student, Rasmus Berg, der vender tilbage til sin fødeegn efter at have studeret i København. Han har taget et latinsk navn, Erasmus Montanus. Og han er nu så belæst, at han har svært ved at falde til ude på landet, hvor beboerne ikke er lige så oplyste om den seneste videnskab, fx at jorden er rund. Netop det med, om jorden er rund eller flad skaber store problemer for den unge student, og han må give køb på videnskaben. Skuespillet er skrevet af Ludvig Holberg i 1723, og det bliver betragtet som et af Holbergs bedste og vigtigste stykker.

Pædagogisk note

Ludvig Holberg er blandt kanonforfatterne og komedien Erasmus Montanus er en af hans mest spillede. Komedien har stadig noget at sige os og er derfor særdeles velegnet til undervisningsbrug. Denne Tv-teaterudgave er fra 1973 og er instrueret af Kaspar Rostrup. Dialogen følger nøje forlægget og kan virke svært tilgængelig, og vil derfor med fordel kunne understøttes af den skrevne udgave. Det ene kapitelsæt angiver begyndelsestidspunkter for stykkets akter og scener, samt hvilke personer der medvirker i den enkelte scene, endvidere er der ved udvalgte scener tilføjet en kort introduktion til scenen. Det andet kapitelsæt er bygget op som det første, men er yderligere tilføjet en lang række arbejdsopgørelser til de enkelte scener.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Markering af akt og scener. Og spørgsmål til de enkelte scener.

01:	1. akt, 1. scene Jeppe. Hvordan bliver komediens konflikt antydnet allerede fra scenens begyndelse?	00:01:32
02:	1. akt, 3. scene Per Degn. Hvilket indtryk får vi af Per Degn her ved det første møde?	00:02:31
03:	1. akt, 1. scene (forts.) Jeppe. Hvad er det Jeppe siger om misundelse og lærdom?	00:03:07
04:	1. akt, 2. scene Jeppe, Per Degn. Per Degn oversætter Erasmus Bergs brev... Hvor god er Per til latin?	00:03:42
05:	1. akt, 3. scene (forts.) Per Degn. Hvordan ser Per på sit arbejde? Hvad er vigtigt for ham?	00:07:21
06:	1. akt, 4. scene Nille, Jeppe, Per Degn. Hvad følger denne scene til billedet af Per? Hvordan er Nille og Jeppe forhold til lærdom og viden?	00:08:46
07:	1. akt, 5. scene Jeronimus, Magdelone, Lisbed, Per Degn, Jeppe, Nille. Vi møder her EMS svigerfamilie - beskriv kort Jeronimus, Magdelone og Lisbed.	00:14:26

08:	1. akt, 6. scene Jeppe, Nille, Per Degn, Jacob. Jacob kommer løbende og fortæller, at EM er på vej. Hvordan beskriver Jacob sin storebror?	00:17:28
09:	2. akt, 2. scene Jacob, Erasmus Montanus. Hvorfor siger EM, at han og Jacob ikke er brødre mere?	00:18:27
10:	2. akt, 1. scene Erasmus Montanus. Hvordan "præsenterer" EM sig?	00:19:40
11:	2. akt, 2. scene (forts.) Jacob, Erasmus Montanus. Hvordan ser EM på sin fremtid? Giftermål, arbejde mm.? Hvad handler Jacob og EMs afsluttende skænderi om?	00:21:15
12:	2. akt, 3. scene Jeppe, Nille, Erasmus Montanus, Jacob. I scenen fortæller EM om, hvad han synes er vigtigt ved at studere og hvad det vil sige at være lærd. Sammenfat hvad han giver udtryk for?	00:25:34
13:	2. akt, 4. scene Jeppe, Nille. Hvad mener EMs forældre om ham?	00:29:51
14:	2. akt, 5. scene Jacob, Jeppe, Nille. Hvad fortæller Jacobs lille beretning om EM og hans adfærd?	00:31:19
15:	3. akt, 1. scene Nille, Jeppe, Erasmus Montanus. Hvad fortæller EM, at der er foregået på hans vej hen til Lisbed? Hvad siger det om EM?	00:32:22
16:	3. akt, 2. scene Jeppe, Nille, Erasmus Montanus, Jesper Ridefoged. I samtalen mellem Jesper og EM kommer to forskellige syn på Jorden, månen og stjernerne frem. Gør kort rede for de to anskuelser? Hvad siger denne samtale om de to personer?	00:35:08
17:	3. akt, 3. scene Jeppe, Nille, Erasmus Montanus, Jesper Ridefoged, Per Degn. I scenen duellerer EM og Per på viden og latin. Beskriv og karakteriser duellen? Hvem har ret? Hvem vinder? Hvorfor dette udfald?	00:38:06
18:	3. akt, 4. scene Jesper Ridefoged, Jeronimus. I scenen erfarer Jeronimus om EMs navneskifte og hans påstand om, at Jorden er rund. Hvordan forholder Jeronimus sig til det?	00:42:36
19:	3. akt, 5. scene Erasmus Montanus, Jeronimus, Jesper Ridefoged. Jeronimus hører Erasmus udlægge den nyeste viden om Jorden og solsystemet, og bliver forfærdet. Hvorfor bliver han det? Og hvilke konsekvenser har det?	00:44:42

20:	3. akt, 6. scene Magdelone, Lisbed, Jeronimus, Erasmus Montanus, Jesper Ridefoged. Erasmus fastholder overfor sin kommende svigerfar, at Jorden er rund, og forlovelsen stilles på standby. Hvordan forholder de tilstedeværende personer sig til det?	00:50:04
21:	4. akt, 1. scene Erasmus Montanus. Konflikten er på sit højeste. Hvad tænker EM om konflikten?	00:53:25
22:	4. akt, 2. scene Jesper Ridefoged, Per Degn, Erasmus Montanus. Jesper og Per prøver at bilægge konflikten ved at tale med EM. Hvordan forløber samtalen? Hvad kommer der ud af den?	00:54:11
23:	4. akt, 3. scene Jeppe, Nille, Erasmus Montanus. Jeppe og Nille prøver også at afvikle konflikten? Hvordan? Og hvad kommer der ud af det?	01:00:44
24:	4. akt, 4. scene Erasmus Montanus, Jacob. EM får et brev fra Lisbed. Hvad står i brevet? Hvilket dilemma sætter det EM i? Hvad vælger han at gøre? Jacob søger også at bilægge konflikten. Han indleder en diskussion med Erasmus bl.a. om hvad der er vigtigst at "studere"... Gør rede for Jacobs synspunkter? Hvad siger EM til det?	01:01:22
25:	5. akt, 1. scene En Løjtnant, Jesper Ridefoged. Løjtnanten indtræder på scenen som en "Deus Ex Machina". Hvad er hans opgave? Hvorfor?	01:11:33
26:	5. akt, 2. scene Løjtnanten, Erasmus Montanus. Løjtnanten vil gøre Erasmus til soldat. Hvordan gør han det?	01:12:43
27:	5. akt, 3. scene Jesper, Niels Korporal, Erasmus Montanus, Løjtnanten. EM bliver soldat og bliver sat til at eksercere. Hvordan tager EM det?	01:15:58
28:	5. akt, 4. scene Løjtnanten, Niels Korporal, Erasmus Montanus. EM piber, men bliver sat til at fortsætte.	01:18:27
29:	5. akt, 5. scene Jeronimus, Magdelone, Lisbed, Jeppe, Nille, Løjtnanten, Erasmus Montanus, Niels Korporal. Jeronimus og EM taler om den situation EM er havnet i. Hvad taler de om? Og hvordan forløber samtalen?	01:18:55
30:	5. akt, 5. scene Løjtnantens tilretteviser Erasmus Montanus, efter han er blevet løskøbt af Jeronimus. Dette er en meget vigtig monolog Løjtnanten har: Hvad er det, han fremhæver som positive og negative egenskaber ved en lærd mand? Og hvad skal man bruge sin lærdom på?	01:21:03